

Sygn. akt VU 751/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Mariola Mastalerz

Protokolant st. sekr. sądowy Ilona Królikiewicz

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

sprawy z wniosku **Z. B.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.**

o przeliczenie emerytury

na skutek odwołania Z. B.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 29 maja 2012r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje Z. B. prawo do przeliczenia świadczenia przy uwzględnieniu wynagrodzenia uzyskanego w okresie od dnia 1 lipca 1975r. do dnia 31 grudnia 1976r. obejmującego : płacę zasadniczą w kwocie 3.400,- zł miesięcznie, dodatek specjalny w wysokości 20% płacy zasadniczej miesięcznie, dodatek za wysługę lat w wysokości 20% płacy zasadniczej miesięcznie, premię w wysokości 35% płacy zasadniczej miesięcznej, oraz przy uwzględnieniu wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wynoszącego 127,03%.

Sygn. akt VU 751/12

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 maja 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy Z. B. prawa do przeliczenia podstawy wymiaru emerytury, ponieważ przedłożone świadectwo pracy z dnia 15 czerwca 1977 roku nie może stanowić środka dowodowego dla udokumentowania wynagrodzeń bowiem wystawione jest w dniu rozwiązania stosunku pracy i określa ostatnie wynagrodzenie.

W odwołaniu z dnia 18 czerwca 2012 roku Z. B. wniósł o zmianę decyzji, poprzez przeliczenie emerytury w oparciu o wynagrodzenie jakie otrzymywał z tytułu zatrudnienia w Kopalni (...) w R. z uwzględnieniem dodatku specjalnego w wysokości 20%, wysługi lat w wysokości 20%, ekwiwalentu węglowego 213 zł oraz premii wg III grupy w wysokości 35%.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

W piśmie z dnia 4 grudnia 2012 roku wnioskodawca sprecyzował swoje żądanie wnosząc o przeliczenie emerytury za okres 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku z doliczeniem do płacy zasadniczej w wysokości 3.400 złotych ww. dodatków tj. specjalnego w wysokości 20%, wysługi lat w wysokości 20%, ekwiwalentu węglowego 213 zł oraz premii wg III grupy w wysokości 35%.

Na rozprawie w dniu 26 marca 2013 roku wnioskodawca ostatecznie zrezygnował z przeliczenia emerytury z uwzględnieniem ekwiwalentu za węgiel, wobec braku dokumentów potwierdzających cenę węgla na dzień 1 lipca 1975 roku.

Na rozprawie w dniu 4 lipca 2013 roku wnioskodawca wniósł o przeliczenie emerytury zgodnie z ostatnim pismem organu rentowego z dnia 8 kwietnia 2013 roku.

Organ rentowy konsekwentnie wnosił o oddalenie odwołania.

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

ustalił, co następuje:

Wnioskodawca Z. B. urodził się w dniu (...)

W dniu 17 listopada 2008 roku wystąpił z wnioskiem o przyznanie prawa do emerytury. Decyzją z dnia 4 grudnia 2008 roku organ rentowy przyznał wnioskodawcy prawo do emerytury od dnia 1 listopada 2008 roku tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 121,45%

(dowód: wniosek o emeryturę k.1-5 akt emerytalnych, decyzja z dnia 4.12.2008 r. k. 91 akt emerytalnych)

W okresie od 1 lipca 1975 roku do 15 czerwca 1977 roku wnioskodawca był zatrudniony w Kopalni (...) w budowie w R.. Podczas tego zatrudnienia wnioskodawca pracował na trzech stanowiskach tj:

- w okresie od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku na stanowisku samodzielnego referenta ekonomicznego ds. zaopatrzenia,

- w okresie od 1 stycznia 1977 roku do 31 maja 1977 roku na stanowisku specjalisty ekonomicznego ds. zaopatrzenia,

- w okresie od 1 czerwca 1977 roku do 15 czerwca 1977 roku na stanowisku specjalisty ds. gospodarki materiałowej.

(dowód: świadectwo pracy z dnia 15.06.1977 r. k. 86 akt emerytalnych tom II, angaż z dn. 30.11.1976 r. k. 14, angaż z dnia 24.05.1977 r. k.19 akt osobowych B)

W Kopalni (...)w budowie w R.obowiązywał Układ (...) (UZP) z dnia 1 stycznia 1975 roku oraz Protokół Dodatkowy (...)z dnia 26 marca 1976 roku do Układu Zbiorowego Pracy, na podstawie którego zmianie uległy zasady wypłaty dodatku za wysługę lat.

Zgodnie z § 35 ust. 1 pkt c uzp, obowiązującym do dnia 31 grudnia 1975 roku, za nieprzerwaną pracę w zakładzie pracy pracownikom przysługuje specjalne wynagrodzenie za wysługę lat, wypłacane w okresach kwartalnych, robotnikom zatrudnionym w kopalniach pod ziemią, w przodkach w wysokości 20% kwartalnej płacy zasadniczej po przepracowaniu nieprzerwanie 5 lat.

Od dnia 1 stycznia 1976 roku dodatek za wysługę lat wypłacany był za przepracowany miesiąc.

Poza tą zmianą Układ Zbiorowy Pracy w trakcie zatrudnienia wnioskodawcy w (...) B. w budowie w R., regulujący zasady wynagradzania i premiowania, nie uległ zmianie.

(dowód: pismo z (...) z dnia 8.01.2013 r. k. 26, Układ Zbiorowy Pracy oraz Protokół Dodatkowy koperta k. 27, pismo z (...) z dnia 13.04.2012 r. k. 3)

W okresie zatrudnienia od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku wnioskodawca otrzymywał wynagrodzenie płatne w sposób i na warunkach przewidzianych w załączniku nr 17 Rozdział III UZP dla Przemysłu Węglowego, a mianowicie:

- stawka płacy zasadniczej – 11 kategoria zaszerogowania - 3.400 złotych,
- premia wg III grupy oraz dodatki wg UZP dla Przemysłu Węglowego obejmujące:
 - dodatek specjalny w wysokości 20% miesięcznie,
 - wysługa lat – 20% miesięcznie,
 - premia 35% miesięcznie.

(dowód: umowa o pracę k. 1 akt osobowych część B, pismo z (...) z dnia 8.01.2013 r. k. 26)

Z dniem 1 stycznia 1977 roku Z. B. otrzymał angaż na stanowisko Specjalista Ekonomiczny i przyznano mu wynagrodzenie wg 12 kategorii zaszerogowania tj. 3.700 złotych oraz premię wg III grupy oraz dodatki wg załącznika Nr 17 do UZP dla Przemysłu Węglowego obejmujące:

- dodatek specjalny w wysokości 20%,
- wysługa lat 20%,
- premia 30% oraz
- ekwiwalent węglowy w wysokości 213 złotych miesięcznie.

(dowód: pismo (...) z dnia 24.09.2008 r. k. 43 akt emerytalnych I tom, pismo z (...) z dnia 8.01.2013 r. k. 26, angaż z dn. 30.11.1976 r. k. 14 akt osobowych część B)

Z dniem 1 czerwca 1977 roku wnioskodawca otrzymał angaż na stanowisko Specjalisty ds. gospodarki materiałowej, na którym otrzymywał wynagrodzenie podstawowe bez zmian tj. 3.700 złotych oraz premia wg II grupy oraz dodatki wg załącznika Nr 17 do UZP dla Przemysłu Węglowego.

(dowód: angaż z dnia 24.05.1977 r. k. 19 akt osobowych B, pismo z (...) z dnia 8.01.2013 r. k. 26)

W dniu 2 lutego 2012 roku Z. B. złożył wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury z uwzględnieniem wynagrodzenia osiągniętego w okresie od 1 lipca 1975 roku do 1 stycznia 1977 roku w oparciu o umowę o pracę z dnia 3 lipca 1975 roku i angaż z dnia 30 listopada 1976 r.

W dniu 22 lutego 2012 roku ZUS wydał decyzję przeliczeniową. W wyniku przeliczenia wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł **123,03%** i wyliczony został z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury tj. z lat: 1970, 1972-75, 1977-1985, 2003-2008. Emeryturę przeliczono od 1 lutego 2012 roku.

Przy przeliczaniu emerytury ZUS uwzględnił w okresie:

- od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku wynagrodzenie wynikające z umowy tj. 3.400 złotych x6 miesięcy = 20.400 złotych,
- od 1 stycznia 1977 roku do 31 maja 1977 roku wynagrodzenie wpisane w legitymacji ubezpieczeniowej na str. 85, tj. 33.400 złotych,

- od 1 czerwca 1977 r. do 15 czerwca 1977 r. wynagrodzenie wyliczone według stawki miesięcznej 3.700 złotych plus ekwiwalent węglowy w wysokości 213 zł miesięcznie tj. 1956,50 złotych

(dowód: pismo ZUS z dnia 27.11.2012 r. k. 18, decyzja ZUS z dnia 22.02.2012 r. k. 128 akt emerytalnych tom II, pismo ZUS z dnia 8.03.2012 r. k. 115 akt emerytalnych tom II)

Na wypłacone za okres od 1 stycznia 1977 roku do 31 maja 1977 roku wynagrodzenie w kwocie 33.400 złotych składało się:

- wynagrodzenie zasadnicze – 3.700 złotych ,
- premia w wys. 35% od 3.700 zł – 1.295 złotych,
- dodatek specjalny 20% od 3.700 zł – 740 złotych,
- wysługa lat 20% od 3.700 zł – 740 złotych,
- ekwiwalent węglowy – 213 złotych = 6688 złotych x 5 miesięcy = 33.440 złotych.

(dowód: pismo procesowe k. 17, analiza dokumentacji wnioskodawcy zawartej w aktach sprawy)

Przy uwzględnieniu składników wynagrodzenia tj.:

- płacy zasadniczej – 3.400 złotych miesięcznie,
- dodatku specjalnego w wysokości 20% miesięcznie,
- wysługi lat – w wysokości 20% miesięcznie,
- premii w wysokości 35% miesięcznie

w okresie od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury obliczony z 20 najkorzystniejszych lat wynosi **127,03%**, a wysokość emerytury na dzień 1 lutego 2012 roku wyniosła 2711,10 zł, od 1 marca 2012 roku – 2782,10 zł.

(dowód: pismo ZUS z dnia 8 kwietnia 2013 roku k. 34)

W trakcie prowadzonego postępowania w sprawie VU 69/12, Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim umorzył postępowanie w przedmiocie odwołania wnioskodawcy od decyzji z dnia 6 grudnia 2011 roku natomiast odwołanie od decyzji z dnia 22 lutego 2012 roku przekazał do rozpoznania ZUS. W wyniku przekazania ZUS w dniu 29 maja 2012 roku wydał decyzję odmawiającą przeliczenia (zaskarżoną).

(dowód: postanowienie SO w aktach emerytalnych, decyzja ZUS z dnia 29 maja 2012 roku w aktach emerytalnych)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie jest uzasadnione.

Zgodnie z art. 111 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. nr 162, poz. 1118 ze zm.) wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego:

1)z liczby kolejnych lat kalendarzowych i w okresie wskazanym do ustalenia poprzedniej podstawy wymiaru świadczenia,

2) z kolejnych 10 lat kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok kalendarzowy, w którym zgłoszono wniosek o przyznanie emerytury lub renty albo o ponowne ustalenie emerytury lub renty, z uwzględnieniem art. 176,

3) z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty,

- a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Stosownie do art. 111 ust. 2 wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia.

W przedmiotowej sprawie wnioskodawca Z. B. ostatecznie zarzucał organowi rentowemu, iż w zaskarżonej decyzji nie uwzględnił w obliczeniu emerytury wynagrodzenia za okres od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku, obejmującego składniki:

- płacę zasadniczą – 3.400 złotych,

- dodatek specjalny - 20% miesięcznie,

- wysługa lat – 20% miesięcznie

- premia – 35% miesięcznie.

Organ rentowy stanął na stanowisku, że wnioskodawca nie udowodnił, aby w spornym okresie tj. od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku otrzymywał wynagrodzenie ww. wysokości. Dlatego też organ rentowy uznał tylko wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 3.400 złotych, a wynikające z umowy o pracę. Organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca nie przedstawił zaświadczenia z zakładu pracy wystawionego wg wzoru ustalonego przez ZUS, listy płac, kart zasiłkowych czy angaży, z których bezsprzecznie by wynikało że wynagrodzenie zasadnicze było powiększone o te składniki dodatkowe i zostały one wypłacone i istniał obowiązek oskładkowania tych składników. Z całego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Kopalni (...) w budowie w R. organ rentowy przy obliczaniu wysokości emerytury, dodatkowe składniki wynagrodzenia zasadniczego tj. dodatek specjalny - 20% miesięcznie, wysługę lat – 20% miesięcznie i premia – 35% miesięcznie ora ekwiwalent węglowy, uwzględnił tylko dla okresu zatrudnienia od 1 stycznia 1977 roku do 15 czerwca 1977 roku. Takie składniki zostały bowiem wymienione w angażu z dnia 30 listopada 1976 roku oraz wystawionym w dniu 16 czerwca 1977 roku świadectwie pracy i według organu rentowego dotyczyły tylko ostatniego stanowiska pracy wnioskodawcy.

Oceniając zasadność argumentacji organu rentowego przypomnieć należy, iż zgodnie z § 20 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz.U. z 1983r., nr 10, poz. 49 ze zm.) środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty są dla pracowników zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych lub legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpis dotyczący okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych dochodów.

Wnioskodawca co niesporne nie przedłożył wymaganych przez powołany przepis dokumentów. Należy jednakże zwrócić uwagę na fakt, iż organ rentowy stosując w ramach własnego postępowania przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, ma ograniczoną swobodę prowadzenia postępowania dowodowego. Z przepisów proceduralnych wynika bowiem jakie środki dowodowe stanowią podstawę dla ustalenia konkretnych okoliczności.

Na etapie postępowania odwoławczego sprawa staje się sprawą cywilną, a więc do jej rozpoznania stosuje się kodeks postępowania cywilnego. Według art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądem nie stosuje się żadnych ograniczeń

dowodowych, a więc każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które są uznane za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

W ocenie Sądu Okręgowego możliwe jest dokonanie wyliczenia zarobków wnioskodawcy Z. B. przy wykorzystaniu informacji na temat wysokości jego wynagrodzeń jakie dostarczały dokumenty zawarte w aktach osobowych wnioskodawcy oraz pisma pochodzące od (...) S.A. Oddział Kopalnia (...) w R. następcy prawnego (...) B. w budowie w R. z dnia 13 kwietnia 2012 roku.

W umowie o pracę z dnia 1 lipca 1975 roku przewidziano, iż wnioskodawca został zatrudniony na stanowisku samodzielnego referenta ekonomicznego oraz że będzie otrzymywał wynagrodzenie płatne w sposób i na warunkach przewidzianych w załączniku Nr 17 rozdz. III Układu Zbiorowego Pracy dla Przemysłu Węglowego a mianowicie: wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 3.400 złotych wynikające z 11 kategorii zaszerogowania oraz premię wg 3 grupy i dodatki według UZP. Układ Zbiorowy Pracy dla Przemysłu Węglowego regulował zasady wynagradzania i premiowania wszystkich pracowników (...)B.a także obowiązywał przez cały okres zatrudnienia Z. B.. Wprowadzone w dniu 1 stycznia 1976 roku zmiany do UZP protokołem dodatkowym nr (...)dotyczyły jedynie zasady wypłaty dodatku za wysługę lat, tzn. zamiast jak dotychczas wypłacania go w okresach kwartalnych wprowadzono wypłacanie za przepracowany miesiąc. Przez cały okres zatrudnienia wnioskodawcy, były to jedyne wprowadzone zmiany do UZP. Jak wynika ze świadectwa pracy z dnia 15 czerwca 1977 roku, Z. B.na stanowisku specjalisty ekonomicznego ds. zaopatrzenia poza wynagrodzeniem zasadniczym otrzymywał również dodatki w postaci: dodatku specjalnego 20%, wysługi lat 20% oraz premię III grupy – 35% a także ekwiwalent węglowy. Skoro Z. B.otrzymywał premię i dodatki w okresie zatrudnienia od 1 stycznia 1977 roku do 15 czerwca 1977 roku (co uznał organ rentowy) to otrzymywał je również w okresie wcześniejszym tj. od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku. Zasady ich przyznawania nie zmieniły się. Tym samym uznać należało, że wysokość określonych w umowie o pracę dodatków kształtowała się na tym samym poziomie przez cały okres zatrudnienia i wynosiła: dodatek specjalny 20%, wysługa lat 20% i premia III grupy 35%. Skoro te składniki dodatkowe były przewidziane w umowie o pracę to w ocenie Sądu Okręgowego były one wypłacane wnioskodawcy i to właśnie w takiej wysokości.

Dlatego też w ocenie Sądu Okręgowego możliwe jest dokonanie wyliczenia zarobków wnioskodawcy w okresie od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku przy wykorzystaniu dostępnych informacji na temat wysokości jego miesięcznego wynagrodzenia, zawartych w umowie o pracę, świadectwie pracy i pism z (...) S.A. z dnia 13 kwietnia 2012 roku i z dnia 8 stycznia 2013 roku.

Autentyczność tych dokumentów i danych w nich zawartych nie budzi wątpliwości Sądu Okręgowego. Ponadto ich treść nie była kwestionowana przez organ rentowy.

Tak więc przy znanym miesięcznym wynagrodzeniu zasadniczym oraz wysokości premii i dodatków specjalnych, istniały zdaniem Sądu Okręgowego wystarczające podstawy, aby przeliczyć świadczenie emerytalne wnioskodawcy przy uwzględnieniu tego wynagrodzenia z okresu od 1 lipca 1975 roku do 31 grudnia 1976 roku.

Jak wynika z wyliczenia dokonane przez ZUS (k. 34) wskaźnik wysokości podstawy wymiaru ustalony na podstawie wynagrodzeń z 20 najkorzystniejszych lat kalendarzowych z lat 1970, 1972-1985, 2004-2008 wynosi 127,03% a wyliczona emerytura w oparciu o w/w wskaźnik i kwotę bazową na dzień 1 lutego 2012 roku wyniosła 2.711 złotych a od 1 marca 2012 roku 2.782,10 złote.

Z powyższego wyliczenia wynika, iż wskaźnik podstawy wymiaru emerytury (127,03%) jest wyższy od wskaźnika poprzednio wyliczonego przez ZUS w decyzji z dnia 22 lutego 2012 roku (123,03%). Spełnione są więc w ocenie Sądu Okręgowego przesłanki do przeliczenia emerytury zgodnie z art. 111 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS.

Dlatego też z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.